

Advent: 28. A panna počne

O vánočním znamení.

Advent

A panna počne

1. čtení: Izajáš 7, 10 - 16

10 Hospodin promluvil znovu k Achazovi:

11 „Vyžádej si znamení od Hospodina, svého Boha, buď dole z hlubin nebo nahoře z výšin.“

12 Achaz odpověděl: „Nechci žádat a nebudu pokoušet Hospodina.“

13 I řekl Izajáš : „Slyšte, dome Davidův! Což je vám málo zkoušet trpělivost lidí, že chcete zkoušet i trpělivost mého Boha?

14 Proto vám dá znamení sám Panovník: Hle, dívka počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel (to je S námi Bůh) .

15 Bude jíst smetanu a med, aby dovedl zavrhnout zlé a volit dobré.

16 Ještě než bude chlapec umět zavrhnout zlé a volit dobré, bude opuštěna země, z jejíchž obou králů máš hrůzu.

2. čtení: Římanům 1, 1 - 7

1 Pavel, služebník Krista Ježíše, povoláný za apoštola, vyvolený ke zvěstování Božího evangelia,

2 jež Bůh ústy svých proroků předem zaslíbil ve svatých Písmech,

3 evangelia o jeho Synu, který tělem pocházel z rodu Davidova,

4 ale Duchem svatým byl ve svém zmrtvýchvstání uveden do moci Božího Syna, evangelia o Ježíši Kristu, našem Pánu.

5 Skrze něho jsme přijali milost apoštolského poslání, aby ke cti jeho jména uposlechly a uvěřily všechny národy;

6 k nim patříte i vy, neboť jste byli povoláni Ježíšem Kristem.

7 Všem vám v Římě, kdo jste Bohem milováni a povoláni ke svatosti: milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Sestry a bratři,

už jste někdy dostali nějaké znamení? Každý z nás jsme tu a tam v situaci, kdy nevíme, jak se rozhodnout a co udělat. To by se potom nějaký signál shůry velice hodil! Bůh tam nahoře přece ví nejlépe, jakou cestu bychom měli zvolit.

Jenže jak zjistit, jaký má názor? To je panečku kardinální otázka, kolem níž se všechno, i náš život točí. Jak poznat Boží vůli, jak odhadnout, kterému řešení dává přednost a co by nám doporučil.

Ve starozákonní době byly lidem na zjišťování Boží vůle k dispozici velekněží a proroci. Velekněží nosili na hrudi dva kameny, Urím a Tumím. Pomocí těchto kamenů soudu, jak se jim říkalo, byli schopni zjistit, co Hospodin o tom kterém problému soudí.

Dnes už sice netušíme, jak to fungovalo, ale představa, že bychom něco takového měli, je lákavá. Představte si, že nevíte, jestli změnit zaměstnání. Nebo váháte, jestli vytáhnout do války se sousedem, jehož kočka si zvykla vykonávat potřebu zrovna na vašem záhonku se zeleninou. Šáhnete do kapsy, vyndáte dva blýskavé kamínky, a během chvilky máte jasno, jak dál. To by se to potom žilo pěkně podle Boží vůle!

Jenže ono to takhle jednoduché není a určitě nikdy nebylo. Často se stává, že možnosti, které před námi stojí, nejsou ani dobré, ani špatné, ale neutrální. Záleží na tom, čím je sami naplníme. Náš život není v rukou osudu, kde je všechno předem dáno, ale v rukou Božích, který nám dal svobodu, abychom se rozhodovali odpovědně sami za sebe.

Druhá možnost, jak se ve starozákonní době lidé mohli dozvědět, co dělat, byli proroci. Proroci byli obdařeni schopností vyrozumět v proměnách času a dějinných zvratech, jak to vidí Bůh.

Nutno dodat, že se převážně nevěnovali prkotinám, jako je sousedovic kočka na našem záhoně. Vyjadřovali se zejména k zásadním otázkám života národa, jako jsou válka nebo mír, spravedlnost nebo bezpráví, sobectví nebo milosrdenství.

Každá doba sebou přináší směs těchto položek v jiném poměru a tak měli proroci pořád o čem prorokovat. Jednou kárali politiky, že si upravují pravdu podle svých sobeckých zájmů, podruhé zase elitu národa za to, že kašle na ty nejchudší na okraji společnosti, jindy zase krále, že se, namísto odvážné důvěry v Hospodina, ze strachu spojuje s čertem.

A tady bychom se mohli na chvilku zastavit. Ten král se jmenoval Achaz, bylo mu sotva 20 let a jako na potvoru, zrovna když přebíral po otci judské království, vpadli do země okupanti. Králové syrský a severoizraelský se netajili svým záměrem sesadit mladého Achaza z trůnu a dosadit na něj někoho jiného, kdo by vyhovoval jejich strategickým zájmům.

Nerad bych vás, sestry a bratři, v tento předvánoční čas zatahoval do politické situace na Blízkém východě před 27 stoletími. Historickou přednášku si pro dnešek odpustíme.

Jedno je jisté. Novopečený judský král Achaz byl ve svízelné situaci. Na stole byly v zásadě jenom dvě možnosti. Budťo mu království vyplení sousedé ze severu za to, že se k nim nepřidal proti Assyrské říši, a nebo mu království vyplení Assyřští vojáci za to, že se k severním sousedům přidal.

Tady je každá rada drahá. Někdy neexistuje ideální řešení. Někdy jsou všechny možnosti prostě na levačku. Zvlášť když vaše královstvíčko je v porovnání s ostatními malinké a nemůže si v mezinárodní

politice nijak zvlášť vyskakovat.

Platí to i v osobním životě. Na spoustu věcí prostě nestačíme a někdy máme pocit, že cokoliv uděláme, bude nakonec špatně. Některé problémy jakoby neměly pozitivní řešení. Co pak? Jak se zachovat?

Achaz usilovně hledá cestu, jak z krize ven. Armády ze severu už vydrancovaly velkou část země, situace je vážná.

A právě v této tíživé situaci se na scéně objeví prorok Izajáš. Počká si na krále na silnici. Tentokrát nechce kritizovat, ale dodat králi odvalu a naději: Zachovej klid a neboj se!“ povzbuzuje krále na oné silnici, „neklesej na mysli kvůli těm dvěma čadícím oharkům“ – těmi oharky má na mysli ony dva severní krále a jejich vojska.

A protože má Izajáš jako správný prorok vhléd do Božích úradků, přidá ještě prognostickou předpověď: Nyní se sice severoizraelské království vytahuje a haraší zbraněmi, nakonec ale za pár desítek let zanikne. Judské královstvíčko takový neslavný konec ale nepostihne. Ovšem, za jednoho předpokladu. Pokud lidé v něm neztratí víru. „Nebudete-li stáli ve víře, neobstojíte,“ předpovídá Izajáš králi Achazovi doslova.

A tady jsme se vlastně ocitli v samém jádru prorokova naléhání. Jde o to neztratit naději, nedělat neuvážená a uspěchaná rozhodnutí.

V situaci, která zdánlivě nemá dobré řešení, jde o to uchovat si navzdory všemu víru v dobrý konec. Nejedná se ovšem o nějaký laciný optimismus. Jsou situace, které se nám jeví v barvách značně pesimistických, a přesto si můžeme a máme uchovat víru. Bez víry, že se nakonec všechno v dobré obrátí, házíme předčasně flintu do žita a ztrácíme budoucnost.

Jenže krále Achaze prorokova slova moc nepřesvědčila. Nejspíš měl pocit, že nedělat v tíživé situaci nic, není řešení. V hlavě mu koloval plán požádat o pomoc Assyrskou říši. Uvažoval o tom, že se proti severním čertíkům spojí s velkým čertem.

Izajáš ovšem věděl, že právě takové řešení je ze všech špatných nejspíš to nejhorší. Proto radil, ať král raději nic nepodniká. Někdy je skutečně lepší nic nedělat, protože cokoliv uděláme, bude v dané situaci špatně. (Vůbec to ale neplatí vždycky, to bychom si jenom omlouvali vlastní nerozhodnost nebo lenost.)

Král Achaz byl v situaci, kdy bylo vhodnější vyčkat, jak se blízkovýchodní politická krize sama vyvrbí. Aby Izajáš králi dodal odvahy, počkal si na něj ještě jednou. „Jestli nevěříš, že má smysl vyčkávat, tak si vyžádej znamení od Hospodina,“ naléhal na krále prorok.

Jenže jak si takové znamení vyžádat? Mělo to být znamení ve stylu „když Bože uděláš to a to, tak ti uvěřím“? Popravdě nevíme, co měl Izajáš přesně na mysli. Zřejmě tenkrát existovaly metody, jak se doptat Boží vůle, o nichž dnes už nic nevíme.

Jenže takové metody byly často zneužívány k účelovému věštění a nejrůznější falešní proroci si na tom postavili živnost. Proto se od nich později ustoupilo. V případě proroka Izajáše to vypadá, že tuhle možnost králi nabídnul tak trochu ze zoufalství. Jak ho jenom přesvědčit?

Achaz na nabídku vyžádat si znamení odpovídá stručně: „Nebudu pokoušet Hospodina.“ Cituje vlastně jeden verš z 5. knihy Mojžíšovy, kde je skutečně psáno, že se Hospodin nemá pokoušet, že se z něj nemá dělat služebník, který nám vždycky přiběhne na pomoc jako pověstný džin z láhve.

V jistém smyslu měl král pravdu, ale v tomto konkrétním případě to vypadá spíš na výmluvu. Achaz už je nejspíš rozhodnutý a chce se z prorokova naléhání nějak vyvléknout. Když Izajáš vidí, že král sám o znamení žádat nebude, sdělí mu znamení, které se stane tak jako tak.

„Hle dívka počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel (to je Bůh s námi).“

O kom je řeč? Vzhledem k tomu, „že bude jíst smetanu a med, aby dovedl zavrhnout zlé a volit dobré“, jedná se určitě o nástupce na trůnu.

Bude vychováván v blahobytu, jak se na královského synka sluší a patří, a bude se odmalička učit spravedlivě vládnout.

A ještě dřív, než se to princ naučí, bude po severních králích veta. Přestanou existovat. „Pak si králi vzpomeň, co jsem ti říkal. Pochopíš, že jsem měl pravdu, že jsem k tobě mluvil z Božího pověření. Syn, který se ti v blízké době narodí, ti bude znamením.“

A opravdu. Králi se brzy na to narodil syn. Dali mu jméno Ezechiáš a ještě než dospěl, zmizela z mapy obě severní království a Assyrská říše ovládla celý region. Přesně tak, jak předpovídal prorok Izajáš.

Jedna věc ale zdá se nevyšla. Princ nedostal jméno Immanuel ale Ezechiáš. Proč? Immanuel není vlastně jméno. Žádná biblická osoba ho nikdy nenosila. Je to spíš znamení než jméno. Znamení, že to s námi lidmi Pán Bůh nevzdává, i když leccos stále a znova kazíme a ze strachu nebo z nafoukanosti děláme neuvážená rozhodnutí.

Ezechiáš byl na rozdíl od svého otce Achaza dobrý král. Dbal na Boží pravidla, jako jsou pravda, spravedlnost a milosrdenství. S takovými lidmi máme pocit, že je nám jejich prostřednictvím Bůh tak nějak blíž.

A vůbec nejblíží se nám přiblížil v králi králů Ježíši Kristu. V jeho příběhu, v jeho slovech, v jeho přístupu ke všem bezmocným a odstrčeným, jsme uviděli Boha úplně vedle nás, Boha, který je s námi v našich starostech, v našem rozhodování i ve chvílích, kdy se radujeme.

Není divu, že už první křesťané v dnešním Izajášově proroctví o příchodu Immanuele viděli Krista. Proto slavíme Vánoce. Proto se radujeme. Bůh nám dal jednou provždy znamení. Přišel na zem, aby byl s námi.

Jiná znamení už nepotřebujeme. Immanuel, Bůh s námi. Jde jen o to, abychom my sami našli odvahu a dostatek víry, a byli za každých okolností s ním.

PeČ

SPCH 22. 12. 2019

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Česká republika](#) nebo [facebookovou skupinu Zpravodaj baptistických sborů](#)